

Sygn. akt IV CSK 563/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku J. J. R. C.
przy uczestnictwie D. R. , O. D. C.,
M. R. L. i Miasta Z.
o wpis do księgi wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
i uczestników postępowania: D. R. , O. D. C.
i M. R. L.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od

orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W złożonej skardze kasacyjnej skarżący J. R. C. , O. D. C. , M. R. L. i D. R. powołali się na istotne zagadnienia prawne dotyczące zasady ciągłości wpisów w księdze wieczystej, jako podstawy odmowy ujawnienia w księdze wieczystej współwłaścicieli – następców prawnych pierwotnego właściciela nieruchomości, oraz dopuszczalności ujawnienia w księdze wieczystej tylko niektórych współwłaścicieli ze względu na spór o to, komu przysługują pozostałe udziały we własności. Wskazali również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, powołanie się na przyczynę kasacyjną w postaci istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania konkretnego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, pozwalający nadać jego rozstrzygnięciu ogólniejsze znaczenie, a zarazem mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowane w skardze zagadnienia nie odpowiadały tym wymaganiom. Wynikająca z art. 34 u.k.w.h. zasada wpisu uprzedniego (zasada ciągłości wpisów) była przedmiotem licznych wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W judykaturze stwierdzono w szczególności, że jej konsekwencją jest to, iż prawo własności nabyte w sposób pochodny, w tym w drodze dziedziczenia, nie może

zostać ujawnione w księdze wieczystej, jeżeli żaden z poprzedników prawnych wnioskodawcy nie był wpisany w dziale II księgi wieczystej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1998 r., II CKN 604/97, niepubl. i z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CSK 411/13, niepubl. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r., II CSK 461/11, niepubl., z dnia 7 marca 2013 r., IV CSK 415/12, niepubl., z dnia 9 lipca 2015 r., I CSK 509/14, niepubl., i z dnia 30 marca 2017 r., V CSK 472/16, niepubl.).

Wypowiedzi te stanowią odpowiedź na postawione przez skarżących wątpliwości, przy czym *in casu* oceny tej nie zmieniało to, że podstawa obu wpisów prawa własności w dziale II księgi wieczystej, której dotyczył wniosek (Skarbu Państwa, a następnie Miasta Z.), została skutecznie zakwestionowana, skoro w księdze tej nie została uprzednio ujawniona osoba, od której swoje prawo do nieruchomości wywodzą wnioskodawcy. Nie można było zatem uznać, by problem przedstawiony w skardze miał nowy, precedensowy charakter, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Ubocznie należało zauważyć, że zasada wpisu uprzedniego nie dotyczy postępowania inicjowanego powództwem opartym na art. 10 u.k.w.h., co otwiera drogę do uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w tym postępowaniu także wtedy, gdy poprzednik prawny rzeczywistych właścicieli nie został uprzednio ujawniony w księdze wieczystej.

Druga z podniesionych w skardze wątpliwości odrywała się od okoliczności sprawy, zważywszy, że Sąd Okręgowy nie oparł rozstrzygnięcia na zanegowaniu dopuszczalności ujawnienia w księdze wieczystej tylko niektórych współwłaścicieli, a za mający zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia uznał brak wpisu w księdze wieczystej poprzedniczki prawnej wnioskodawców w powiązaniu z zasadą wpisu uprzedniego. Nadto, kwestia ta mogłaby mieć wpływ na wynik postępowania tylko wtedy, gdyby na przeszkodzie ujawnieniu współwłaścicieli nie stała reguła wynikająca z art. 34 u.k.w.h.

Skarżący nie wykazali również, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Motywy wniosku nie pozwalały uznać, by zaskarżone orzeczenie było w sposób ewidentny i widoczny *prima vista* błędne, czego – zgodnie z utrwalonym

orzecznictwem – wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.